

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DIGITALNO PREOBRAZBO

NA POTI K DIGITALNI PREOBRAZBI SLOVENIJE PO MERI UPORABNIKA

“Digitalna preobrazba je orodje za učinkovito in transparentno delovanje države.”

Dr. Emilija Stojmenova Duh, ministrica

DIGITALNA SLOVENIJA: VIZIJA CELOSTNE IN VKLJUČUJOČE DIGITALNE VZORNICE

Slovenija se je za prihodnje desetletje zavezala k digitalni in zeleni perspektivi, ki bo pomagala utrditi našo pot med vodilne, digitalno orientirane države. Ministrstvo za digitalno preobrazbo skrbi za razvoj in vključenost digitalnih kompetenc, dostopnost infrastrukture, spodbuja uporabo digitalnih javnih storitev in varnost v IKT okolju. Naloga ministrstva je tako usmerjati krila celostne digitalne preobrazbe štirih ključnih stebrov naše države: gospodarstva, izobraževanja, lokalnih skupnosti in področja javne uprave. Fokus načrtovanja digitalne preobrazbe Slovenije sloni na uporabniku prijaznih digitalnih rešitvah ter varni izkušnji z digitalizacijo. Samo tako bomo lahko resnično digitalno vključujoči za vse prebivalke in prebivalce.

Zavezani pospešeni digitalni preobrazbi Slovenije si bomo še naprej prizadevali za nadgradnjo digitalnih rešitev javne uprave tako za prebivalke in prebivalce kot poslovne subjekte ter obenem krepili digitalne veščine širše javnosti, s posebnim poudarkom na vključevanju mladih in starejših v duhu medgeneracijskega sodelovanja.

Prenos znanj, uporaba novih tehnologij, odločanje in vodenje s pomočjo podatkov, izgradnja gigabitne infrastrukture ter nenazadnje ozaveščanje in skrb za spletno varnost je le nekaj konkretnih področij, ki jih nagovarjamo skozi systemske, strateške in akcijske ukrepe.

Kot ministrstvo smo proaktivno vpeti v širši mednarodni in evropski prostor, kjer verjamemo v moč izmenjave znanj in informacij ter krepitev obstoječega sodelovanja med državami in z mednarodnimi organizacijami. Slovenija ima izjemne primere dobrih praks na področju digitalizacije, s posebnim ozirom na umetno inteligenco in odprte podatke javnega sektorja. To izkazuje tudi indeks digitalnega gospodarstva in družbe (DESI), kjer je Slovenija nad povprečjem EU. Med sedemindvajsetimi članicami EU se uvršča na skupno 11. mesto.

CILJI MINISTRSTVA ZA DIGITALNO PREOBRAZBO ZA NASLEDNJE DIGITALNO DESETLETJE DO 2030:

1. Omogočiti gigabitno povezljivost vseh slovenskih gospodinjstev ter neprekinjeno pokritost z omrežjem 5G.
2. Zmanjšati digitalni razkorak s pomočjo digitalnih kompetenc in orodij.
3. Izboljšati digitalno ponudbo in uporabo digitalnih javnih storitev in vzpostaviti enotno digitalno identiteto za uporabnike.
4. Spodbujati razvoj pametnih mest in lokalne skupnosti.
5. Krepi zaupanje družbe v digitalno okolje z varnim spletnim okoljem, spoštljivo komunikacijo ter jasnim razumevanjem digitalizacije.

Pričujoči dokument predstavlja ključna področja, strateške usmeritve ter primere dobrih praks, ki ponazarjajo obstoječe rezultate in skupne cilje, h katerim stremimo.

Opremljeni s podatki, znanjem, ekipo in ambicioznimi cilji, lahko skupaj prispevamo k napredovanju Slovenije na področju digitalne zrelosti države ter kakovosti njenih digitalnih storitev in tako s ključnim sporočilom nagovarjamo različne deležnike k sodelovanju.

Slovenija kot digitalna vzornica stremi k učinkoviti celostni digitalni preobrazbi z vseživljenjskim učenjem, medgeneracijskim sodelovanjem in digitalnimi slovenskimi talenti.

STRATEŠKE USMERITVE IN PRIORITETNA PODROČJA

Celostni pristop k učinkoviti digitalni preobrazbi vidimo po komplementarnih področjih, vse od infrastrukture do razvoja digitalnih storitev, krepite digitalne pismenosti in veščin, uporabe in vpeljevanja novih naprednih tehnologij, uporabe podatkov ter skrbi za varnost v IKT svetu. Vsa področja so strateško podprta z dokumenti in sistemskimi spremembami.

DIGITALNA SLOVENIJA 2030

Strategija Digitalna Slovenija (DISI2030) predstavlja krovni dokument digitalne preobrazbe Republike Slovenije do leta 2030 in določa ključne strateške razvojne usmeritve za prihodnost. V njej so posamezne sektorske strategije združene v enoten strateški razvojni okvir.

V strategiji so predvidene usmeritve in cilji s kazalniki za odpravo največjih razvojnih vrzeli za hitrejši razvoj digitalne preobrazbe v Sloveniji. Ključni izzivi so opredeljeni na šest prednostnih področij: gigabitna infrastruktura, digitalna preobrazba gospodarstva, digitalne javne storitve, pot v pametno družbo 5.0, kibernetika varnost, digitalne kompetence in vključenost ter z njimi povezane vsebine, kot so podporna okolja in zeleni prehod. DISI2030 sledi ciljem evropskega digitalnega desetletja (Digitalni kompaa) ter načelom Evropske deklaracije o digitalnih pravicah in načelih za digitalno desetletje, ob tem pa identificira tudi bistvene izzive Slovenije na področju digitalne preobrazbe.

Hkrati strategija poudarja tudi druga načela, kot so splošno zavedanje o pomenu digitalne preobrazbe, internet kot strateško orodje digitalne preobrazbe, zaštita svobodnega odprtega interneta, zasledovanje medsektorskih sinergijskih razvojnih učinkov, uporaba slovenskega jezika in ohranjanje kulturne identitete, spodbujanje raziskav in razvoja digitalnih tehnologij ter njihove uporabe, strateška avtonomija in enotni digitalni trg, demokratična digitalna družba in doseganje razvojnih ciljev v Sloveniji z digitalno preobrazbo.

Strategija Digitalna Slovenija 2030 je osredotočena na posameznika in okolje, v katerem živi. Krovni cilj strategije je spodbujanje digitalne preobrazbe Slovenije v vseh segmentih – družba, država, lokalna skupnost in gospodarstvo.

Vizija Digitalne Slovenije 2030 je z digitalno preobrazbo vseh segmentov družbe izboljšati kakovost življenja prebivalcev Slovenije na trajnosten, zelen in zaupanja vreden način.

Prednostna področja strategije Digitalna Slovenija 2030 so:

1

**Gigabitna
infrastruktura**

2

**Digitalne
kompetence in
vključenost**

3

**Digitalna
preobrazba
gospodarstva**

4

**Pot v pametno
družbo 5.0**

5

**Digitalne javne
storitve**

6

**Kibernetska
varnost**

I. INFRASTRUKTURA: RAZVOJ GIGABITNE INFRASTRUKTURE DO LETA 2030

Do leta 2030 želimo zagotoviti polno pokritost vseh naseljenih območij z omrežjem 5G.

Prvi in nujni pogoj za digitalno preobrazbo je vzpostavitev ustrezne digitalne infrastrukture, ki omogoča gigabitno povezljivost gospodinjstev, spodbujevalcev družbeno-gospodarskega razvoja ter neprekinjeno pokritost z omrežjem 5G. Na področju povezljivosti se je Slovenija v letu 2022 po indeksu DESI uvrstila na 10. mesto.

NAČRT RAZVOJA GIGABITNE INFRASTRUKTURE DO LETA 2030

Avghusta 2022 je bil na Vladi Republike Slovenije sprejet Načrt razvoja gigabitne infrastrukture v Sloveniji do leta 2030, ki predstavlja strateški načrt za vzpostavitev – in deloma tudi za spodbujanje uporabe – infrastrukture, ki bo omogočila gigabitno povezljivost vsem gospodinjstvom in glavnim nosilcem družbeno-gospodarskega razvoja ter neprekinjeno pokritost z omrežjem 5G vseh naseljenih območij in glavnih prizemnih prometnih poti. Načrt vključuje cilje in potrebne ukrepe, da se Slovenija do leta 2030 uvrsti med digitalno najnaprednejše države in da se zagotovi gigabitna povezljivost vsem gospodinjstvom na podeželju in v mestih ter pokritost z omrežjem 5G vsem naseljenim območjem.

Glavni cilji so:

- Gigabitni cilji za leto 2025 vključujejo pokritost urbanih območij in glavnih prizemnih prometnih poti s 5G omrežjem, gigabitno povezljivost šol, prometnih vozlišč, ponudnikov javnih storitev in digitalno-intenzivnih podjetij, pokritost vsaj 100 Mb/s z možnostjo nadgradnje na 1 Gb/s za vse državljane.
- Cilji digitalnega desetletja 2030, vključno z gigabitno povezljivostjo vseh gospodinjstev na podeželju in v mestih ter 100-odstotno pokritostjo 5G naseljenih območij.

Izhodiščno stanje

88 % gospodinjstev ima dostop do interneta s hitrostjo vsaj 100 Mb/s, ki se lahko nadgradi v gigabitno hitrost.

Področje zagotavljanja povezljivosti spodbujevalcev družbeno-gospodarskega razvoja:

- 40 % za OŠ in SŠ,
- 99 % za kulturne ustanove in stadione,
- 20 % za prometna vozlišča,
- 30 % za železniške postaje in
- 100 % za pristanišča in letališča, stavbe lokalnih organov, univerze in raziskovalna središča ter zdravniške ambulante, bolnišnice in digitalno intenzivna podjetja.

Pokritost: 75 % v mestnih območjih, 24 % na avtocestah in nacionalnih cestah, 20 % na železniški infrastrukturi.

Cilj do leta 2030

Zagotovitev pokritosti vseh gospodinjstev z gigabitnim omrežjem.

Zagotovitev pokritosti vseh podjetij in drugih spodbujevalcev družbeno-gospodarskega razvoja z gigabitnim omrežjem.

Zagotovitev pokritosti vseh naseljenih območij z omrežjem 5G.

II. DIGITALNA VKLJUČENOST IN DVIG DIGITALNIH KOMPETENC

Z dvigom digitalnih kompetenc si prizadevamo za digitalno vključene državljane, kjer jim znanja za uporabo digitalnih orodij in storitev pomagajo reševati vsakdanja opravila doma in na delovnem mestu.

V času pospešene digitalizacije družbe in gospodarstva je zmanjšanje digitalnega razkoraka, do katerega prihaja zaradi neenakih možnosti dostopa do interneta, tehnologij, orodij in znanj, ena naših najpomembnejših prioritet. Zavedamo se izziva pomanjkanja digitalnih znanj in spretnosti pri različnih skupinah prebivalstva, pomanjkanja strokovnjakov IKT v gospodarstvu in javnem sektorju ter razmeroma nizke uporabe digitalnih javnih storitev, ki smo jih v zadnjih letih pospešeno razvijali.

Na področju digitalnih kompetenc smo pričeli skupaj s pristojnimi ministrstvi z usklajenim izvajanjem ukrepov tako na področju formalnega izobraževanja kot tudi vseživljenjskega učenja ter programov dodatnega usposabljanja zaposlenih.

Novela Zakona o digitalni vključenosti (ZSDV) bo omogočila boljše oblikovanje in izvajanje ukrepov na področju digitalne vključenosti, predvsem pa bo poskrbela za nediskriminatorno obravnavo različnih ciljnih skupin.

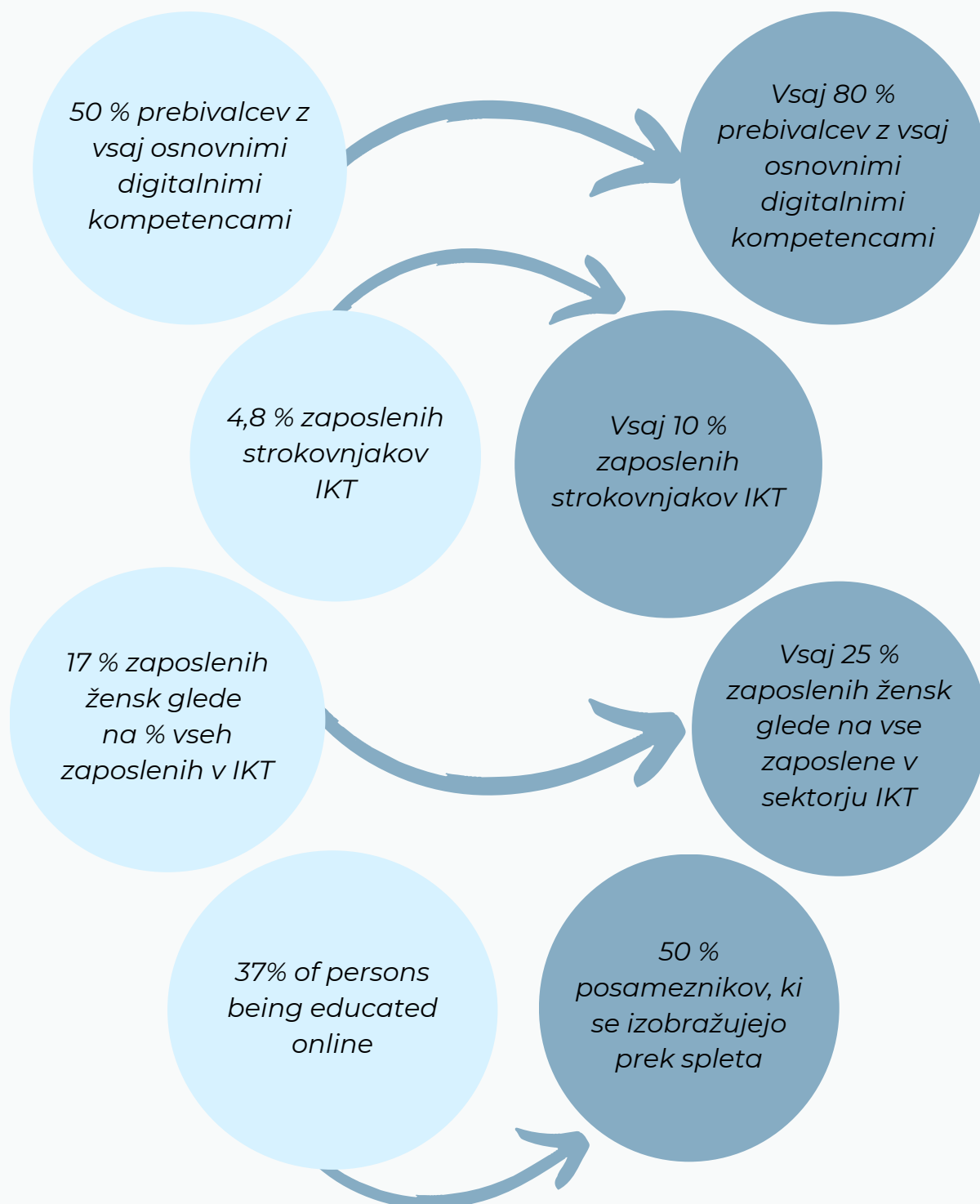
Digitalna vključenost sloni na štirih stebrih – dostopnosti in razpoložljivosti informacijsko komunikacijske infrastrukture in digitalnih storitev, aktivnega državljanstva v informacijski družbi, zaupanja in občutka varnosti ter digitalnih kompetenc – pri čemer se zakon usmerja predvsem v pridobivanje in krepitev digitalnih kompetenc in poznavanje prednosti digitalnih tehnologij ter storitev.

TRENTNO STANJE

VIZIJA

UKREPI ZA DVIG DIGITALNIH KOMPETENC

Cilji usposabljanj:

- pridobivanje in krepitev osnovnih digitalnih kompetenc za ciljne skupine,
- spodbujanje zanimanja za uporabo digitalnih tehnologij in varno rabo spletnega okolja,
- promocija in ozaveščanje o pomenu digitalnih tehnologij, prednostih in izzivih, ki jih digitalizacija prinaša sodobni družbi.

Za dvigovanje digitalnih kompetenc smo v Sloveniji v letu 2022 izvedli naslednje projekte:

Mobilni heroji - dvig digitalnih kompetenc starejših na ruralnih območjih RS

Delavnice v času počitnic za osnovnošolce o varnosti na spletu

YUNO - ogled videov in reševanje kvizov na spletu (brezplačen dostop do strokovnih vsebin za širšo javnost, predvsem pa za osnovno šolo)

Natečaj Sovražni govor - mladim približati problematiko sovražnega govora in spodbuditi zavedanje o njegovih negativnih posledicah

Kampanja Sovražni govor - s pomočjo znanih osebnosti predstaviti problematiko sovražnega govora in spodbuditi zavedanje o njegovih negativnih posledicah.

V teku so tudi številni javni razpisi na področju dvigovanja digitalnih kompetenc:

- **za dvig digitalnih kompetenc mladih** (4 vsebinski sklopi: digitalno opismenjevanje mladih iz socialno ogroženih družin, navduševanje deklet za IKT vsebine, vsebine s področja umetne inteligence ter počitniški dnevi in tedni za mlade),
- **za podporo uporabnikom digitalnih storitev** (vzpostavitev posebnih točk za pomoč pri uporabi digitalnih javnih storitev),
- **za dvig digitalnih kompetenc prebivalstva** (izvajanje brezplačnih izobraževalnih programov za odrasle za pridobitev osnovnih in naprednih digitalnih kompetenc),
- **za razvoj “train the trainer” na področju pridobivanja digitalnih kompetenc** (usposabljanje zaposlenih oziroma članov NVO in javnih ustanov za pridobitev digitalnih kompetenc, da bodo lahko znanje delili naprej),
- **javni razpis za digitalne kompetence NVO** (spodbujanje digitalne vključenosti v NVO – po eni strani gre za opolnomočenje zaposlenih v NVO, po drugi strani pa za izobraževalne aktivnosti za državljane, ki jih bodo izvajale NVO),
- **v načrtu je tudi priprava javnega naročila za spodbujanje in prekvalifikacijo žensk v IKT**, kjer bosta program in usposabljanje v prvi vrsti namenjena ženskam.

Načrtujemo tudi mehanizem za zagotavljanje dostopa do računalniške opreme, ki bo omogočal izposajo računalniške opreme končnim uporabnikom – prebivalcem, ki jo potrebujejo (npr. socialno ogroženim, otrokom s posebnimi potrebami, osebam s statusom invalida, upokojujencem).

III. DIGITALNA PREOBRAZBA GOSPODARSTVA

Usmeritev v družbo znanja in s tem blaginjo vseh prebivalcev Slovenije ter spodbujanje vlaganj v digitalne tehnologije.

Januarja 2022 je bila sprejeta Strategija digitalne transformacije gospodarstva, s katero se obravnava najširša integracija naprednih digitalnih tehnologij v podjetjih. Poleg tega obravnava izzive uvajanja naprednih digitalnih tehnologij, zlasti v povezavi s potrebnimi znanji in digitalnimi kompetencami za čim hitrejšo implementacijo teh tehnologij v poslovnih procesih.

Pred tem je bila junija 2021 sprejeta Slovenska industrijska strategija 2021–2030, ki predstavlja vizijo razvoja slovenske industrije kot zelene, ustvarjalne in pametne. Slovenska industrijska strategija bo z uravnoteženim spodbujanjem vseh treh komponent trajnostnega razvoja (družba, okolje, gospodarstvo) zagotavljala konkurenčnost gospodarstva in ustvarila razmere za prestrukturiranje industrije s krepitvijo znanja, ustvarjalnosti in inovativnosti za nova in bolj kakovostna delovna mesta z večjo dodano vrednostjo ter prehod v zeleno, ustvarjalno in pametno gospodarstvo.

Digitalna preobrazba gospodarstva je temelj za izboljšanje produktivnosti, konkurenčnosti, odpornosti in trajnostnega razvoja gospodarstva in celotne družbe. Slovenija mora izkoristiti svoj intelektualni potencial in kot majhno gospodarstvo svojo uspešnost graditi na znanju. Ključna identificirana izziva v Sloveniji sta pomanjkanje vlaganj v raziskave in razvoj, ki so nujne za pametno preobrazbo in IKT, ter pomanjkanje ustreznih znanj oziroma kadrov.

CILJI NA PODROČJU DIGITALNE PREOBRAZBE GOSPODARSTVA ZA LETO 2030:

*delež podjetij, ki
uporablja masovne
podatke, je večji od
75 %*

*delež podjetij, ki
uporabljajo storitve
računalništva v oblaku
je večji od
75 %*

*delež podjetij,
ki uporablja umetno
inteligenco je večji
od
75 %*

*stopnja
digitalizacije v
podjetjih z več kot
10 zaposlenimi je
53 %*

*število zaposlenih in
samozaposlenih v
IKT je 60.000*

*povečanje dodane
vrednosti na
zaposlenega na
88.000 €*

*delež MSP z
internetno prodajo
je več kot 30 %*

*delež MSP,
ki dosega vsaj
osnovno stopnjo
digitalne zrelosti
je 90 %*

*delež podjetij, ki
nudijo
izobraževanja za
uporabo IKT, je 90 %*

IV. POT V PAMETNO DRUŽBO 5.0

Zavzemamo se za uporabo digitalnih tehnologij v dobro človeka na vseh področjih življenja."

Umetna inteligenca

Umetna inteligenca že danes s svojimi rezultati vse bolj kroji naša življenja, kar pa se bo v prihodnje še potenciralo, zato se Slovenija zavzema za umetno inteligenco, ki mora kot orodje predvsem služiti človeku za zagotavljanje kakovosti njegovega bivanja. Želimo biti med vodilnimi članicami EU na področju razvoja in uvajanja umetne inteligence v vse stebre razvoja Slovenije.

Sprejet je Nacionalni program za umetno inteligenco (NpUI), ki želi podpreti celoten inovacijski življenjski cikel produkta/storitve na 6 področjih: zdravje, industrija 4.0, digitalne javne storitve, jezikovne tehnologije, trajnostna proizvodnja hrane in okolje, prostorsko načrtovanje.

Vizija NpUI

Želimo nadgraditi več kot 40-letne raziskovalne dosežke na področju UI v Sloveniji ter postati mednarodno prepoznavni po kompetencah prenosa znanja in vrhunskih, etičnih in varnih tehnologij s področja UI v človeku prijazne in zaupanja vredne storitve in proizvode ob zagotavljanju nacionalne kulturne identitete.

Umetna inteligenca in druge napredne digitalne tehnologije (Blockchain, IoT, razširjena resničnost) ponujajo izjemne priložnosti za vključujočo trajnostno rast: spodbujajo inovacije, povečujejo učinkovitost ter izboljšujejo storitve.

Napredne tehnologije med drugim predstavljajo tudi tveganja za človekove pravice, pravičnost in človekovo delovanje. Ključno je zagotoviti sprejemanje UI s strani javnosti, to pa mora temeljiti na zaupanju, da bo uvajanje UI dejansko prineslo pozitivne učinke na življenje posameznih ljudi in družbe v celoti.

Na mednarodni ravni bo Slovenija krepila sodelovanje na področju raziskav, razvoja in inovacij; izobraževanja; znanstvene in gospodarske diplomacije; urejanja in regulacije razvoja, implementacije in uporabe UI v skladu s spoštovanjem človekovih pravic in temeljnih svoboščin; razvoja ustreznega pravnega in etičnega okvira; mednarodnega razvojnega sodelovanja ter krepitve sodelovanja sever-jug in podpore trajnostnemu razvoju in doseganju ciljev trajnostnega razvoja.

Slovenija se bo zavzemala za izmenjavo dobrih praks in skupnih projektov na navedenih področjih, posebej z državami EU, s podobno mislečimi državami v okviru mednarodnih pobud in partnerstev, kot je Globalno partnerstvo za UI (angl. Global partnership for AI – GPAI), kjer je Slovenija vključena kot ustanovna članica, ter v okviru mednarodnih organizacij, kot so OECD, Svet Evrope, NATO, Združeni narodi in njihove specializirane agencije, predvsem UNESCO in WHO.

Podatki v korist družbe

Podatki predstavljajo ključno sestavino za gospodarsko rast, konkurenčnost, inovacije, ustvarjanje služb in družbeni napredek.

Digitalni podatki se ustvarjajo in zbirajo pri vseh aktivnostih našega življenja. Nastajajo na klasičen način (izdelava dokumenta), tekom procesa digitalizacije (npr. scan), v pametnih proizvodih in napravah ali v spletnih storitvah z uporabo spletnih orodij (npr. digitalni odtis).

Z digitalnimi storitvami, ki temeljijo na podatkih, je mogoče izboljšati zdravstveno varstvo, zagotoviti varnejše in učinkovitejše prometne sisteme, zmanjšati stroške in povečati dostopnost do javnih storitev ter izboljšati energetske učinkovitost, hkrati pa tudi prispevati k pomembnim družbenim ciljem, kot so odgovornost, enakopravnost in transparentnost.

Za enotni EU trg podatkov je poleg EU Direktive o odprtih podatkih, pomembna tudi EU uredba o upravljanju podatkov (t. i. Data Governance Act), v zakonodajnem postopku je tudi predlog akta o ponovni uporabi podatkov v gospodarstvu (t. i. Data Act).

Strategija Digitalna Slovenija 2030 opredeljuje podatke kot strateško surovino in gonilo pametne družbe 5.0 in poudarja, da je izjemnega pomena zagotavljanje ažurnih, pravočasnih in celovitih podatkov. Strategija Digitalna Slovenija 2030 prav tako sledi Evropski strategiji za podatke ter različnim predpisom, ki urejajo področje podatkov. Med njimi bi izpostavili Direktivo o odprtih podatkih, ki je določila nabor podatkov visoke vrednosti iz šestih tematskih področij: geoprostorski podatki; opazovanje Zemlje in okolja; meteorološki podatki; statistični podatki; podjetja in lastništvo podjetij; mobilnost.

Cilj strategije na področju podatkov je olajšati deljenje podatkov in na ta način pospešiti uporabo podatkov.

Vzpostavitev podatkovnih prostorov (kot jih predvideva Evropska komisija) bo omogočala tudi mreženje in izmenjavo dobrih praks glede upravljanja s podatki javnega in zasebnega sektorja ter čezmejno. Za delovanje podatkovnega ekosistema bo potrebno pri vseh deležnikih vzpostaviti skrbnike podatkov (ang. Data Stewards), ki bodo povezovalni člen ekosistema, pri čemer se bo sledilo načelom sodelovanja in partnerskega odnosa. S tem bi omogočili tudi razvoj inovacij in podjetništva.

Na ta način bomo tudi sledili enemu od ciljev Evropske strategije za podatke, s katerim se želi vzpostaviti enoten podatkovni prostor v Evropski Uniji, ki bo sestavljen iz različnih vsebinskih podatkovnih prostorov.

V zadnjem poročilu OECD o zrelosti odprtih javnih podatkov 2019 (t. i. OURData Index) je Slovenija na 10. mestu med državami sveta, ki so v svoje sisteme uvedle napredno politiko odprtih podatkov z dodelanim portalom in mehanizmi za nacionalno koordinacijo. V poročilu o zrelosti odprtih podatkov za leto 2022 (Open Data Maturity Report 2022), ki ga je objavila Evropska komisija, je Slovenija ohranila 9. mesto.

Zavzemamo se za koncept odprtih podatkov, da so podatki, ki jih hranijo javni organi, na voljo in zlahka dostopni na spletu za ponovno uporabo in nadaljnjo distribucijo.

Za ta namen je bil vzpostavljen portal OPSI, s katerim spodbujamo vse deležnike k doprinosu odprtih podatkov ter promoviramo njihovo ključno vlogo za sekundarno rabo v zdravstvu, izobraževanju, znanosti, ipd.

Na področju podatkov je Slovenija trenutno aktivna pri naslednjih projektih:

- **OECD:** Vzpostavitev omrežja skrbnikov podatkov (Data Stewards)

Vsako ministrstvo, predstavniki ključnih državnih organov ter različni deležniki bodo imeli poverjenike v sklopu razvoja omrežja skrbnikov podatkov (Data Stewards), ki bodo vedeli, kako lahko uporabljamo podatke za boljše sprejemanje odločitev.

- **UNICEF:** Vzpostavitev platforme U-Report ter sodelovanje pri oblikovanju politik na področju podatkov, kjer so vključeni otroci

Projekt vključevanja otrok in mladih pri oblikovanju politik, ki jih zadevajo (preko široko dostopnih mobilnih aplikacij za komunikacijo), ter vzpostavitev ustrezne politike, kjer se zbirajo podatki o otrocih in za otroke.

- **Sodelovanje z mednarodno nevladno organizacijo Open Data Charter (ODC)**

Spodbujamo politike in prakse, ki vladam in organizacijam civilne družbe omogočajo zbiranje, skupno rabo in uporabo dobro upravljenih podatkov, da se učinkovito in odgovorno odzovejo na naslednja glavna področja: boj proti korupciji, podnebni ukrepi in pravičnost plačil.

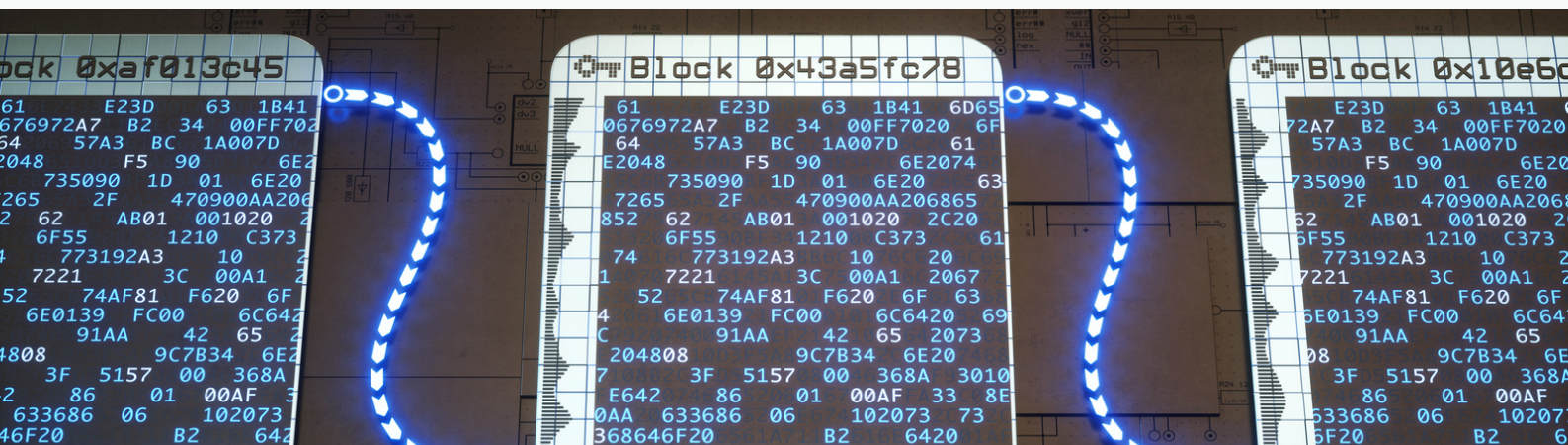

Blockchain

Tehnologija veriženja podatkovnih blokov prinaša novosti na številnih področjih. Slovenija sledi akcijskemu načrtu za veriženje blokov, saj želi postaviti temelje za pospešeno uporabo tehnologij veriženja blokov. Glavne dejavnosti, predvidene v akcijskem načrtu, so bile:

- opredelitev ustrezne zakonodaje za izvajanje rešitev veriženja blokov;
- opredelitev ustreznih tehnoloških področij za določitev testnega okolja;
- krepitev izvajanja rešitev veriženja blokov (skupaj z drugimi tehnologijami industrije 4.0: IoT, umetna inteligenca, umetna resničnost, navidezna resničnost, mešana resničnost, strojno učenje) v demo/pilotnih projektih, razvitih za devet strateških področij pametne specializacije (vključno s pametnimi mesti in skupnostmi, pametnim domom, trajnostnim turizmom, trajnostnimi materiali, pametnimi tovarnami – tovarnami prihodnosti, pametno mobilnostjo, krožnim gospodarstvom, zdravjem in medicino ter trajnostno oskrbo s hrano);
- oblikovanje regulativnega okvira za uvedbo rešitev blockchain in zagotovitev pravne podlage za začetek ali razvoj poslovanja na podlagi blockchain v Sloveniji ter
- opredelitev ustreznih izobraževalnih/usposabljalnih vsebin in programov ter korakov za uvajanje znanja v podjetja, podporna okolja in izobraževalni sistem (ob upoštevanju močne koncentracije znanja o blockchainu v Sloveniji).

V Sloveniji smo ustanovili Blockchain Think Tank, ki deluje pod okriljem Ministrstva za gospodarstvo, turizem in šport in katerega glavni namen je delovati kot most med javnim in zasebnim sektorjem ter služiti kot platforma za zbiranje vsega možnega znanja o tehnologiji veriženja blokov na enem mestu.

Internet stvari (IoT)

V strategiji Digitalna Slovenija 2030 je Internet stvari opredeljen kot tehnološka prioriteta. Koncept Interneta stvari je povezati naprave z vgrajenimi senzorji v internet in omogočiti, da naprave med seboj komunicirajo in izmenjujejo podatke, na podlagi katerih lahko sprejemajo odločitve in delujejo. Vsebinsko so prednostne naloge strategije pametna mesta in skupnosti. Cilj uporabe tehnologij Interneta stvari v mestih in skupnostih je razviti povezan inteligentni sistem, ki bo podpiral gospodarske dejavnosti, povečal zadovoljstvo prebivalstva z javnimi storitvami, prispeval k javni varnosti, trajnostnemu upravljanju okolja, učinkovitejšemu upravljanju mest in reševanju drugih izzivov, s katerimi se soočajo mesta in skupnosti.

Pametna mesta

Mesta in skupnosti postajajo izhodišča za digitalno preoblikovanje celotne družbe. Pametno mesto ali skupnost je sposobno učinkovito upravljati vire za zadovoljevanje družbenih, gospodarskih in okolijskih potreb v dobrobit občanov.

Pametno mesto ali skupnost obravnavajo štirje ključni elementi, in sicer digitalna infrastruktura, družbeni in tehnološki izzivi ter upravljanje.

Mesta in skupnosti je treba spodbujati za sistematičen pristop k digitalni preobrazbi. Cilj uvajanja pametnih mest in skupnosti mora temeljiti na upravljanju celovitih entitet ter s tem na preseganju upravljanja po silosnih področjih. Potrebne so systemske rešitve in platforme, ki temeljijo na skupnih podatkovnih modelih, poenotenih standardih, odprtih podatkih in podatkih v realnem času.

Pomembno je tudi ustrezno izobraževanje zaposlenih v lokalnih skupnostih.

Cilj Slovenije je pospešitev razvoja pametnih mest in skupnosti, ki bo skladen z našimi vrednotami in bo usmerjen v dobrobit posameznika, širše družbe in okolja.

Evropska digitalna inovacijska stičišča

Evropska digitalna inovacijska stičišča (EDIH) so partnerstva s komplementarnimi strokovnimi znanji, ki delujejo z neprofitnim namenom kot podpora podjetjem, še posebej malim in srednje velikim podjetjem, ter javnemu sektorju pri njihovi digitalni preobrazbi. EDIH-i so sofinancirani iz evropskih in nacionalnih sredstev, zato so njihove storitve za končne uporabnike največkrat brezplačne ali cenejše kot na trgu. EDIH-i združujejo prednosti regionalne prisotnosti z možnostmi, ki jih ponuja vseevropska mreža EDIH-ov.

EDIH-i subjektom v Evropi nudijo storitve v okviru naslednjih področij:

- možnost testiranja pred investiranjem,
- zagotavljanje možnosti krepitve spretnosti,
- podpora pri iskanju virov financiranja,
- krepitev inovacijskega ekosistema ter
- podpora mreženju.

V Sloveniji imamo tri EDIH-e: dva sta na razpisu pridobila evropsko sofinanciranje, tretji pa je pridobil »pečat odličnosti«.

EDIH DIGI-SI

Konzorcij DIGI-SI sestavljajo vodilni partner Univerza v Mariboru ter šest konzorcijskih partnerjev. EDIH spodbuja digitalno preobrazbo malih in srednje velikih podjetij (MSP), zagonskih in velikih podjetij ter organov javne uprave na naslednjih prednostnih področjih: kmetijsko-živilska industrija, zdravje, turizem in proizvodnja. Konzorcij na področju podpore digitalni preobrazbi zagotavlja enotno kontaktno točko za področja: umetna inteligenca, visokozmogljivo računalništvo, kibernetska varnost ter napredna digitalna znanja in spretnosti. DIGI-SI ponuja tudi tehnološke storitve na področju robotike, interneta stvari, velikih podatkov, veriženja blokov in obogatene/virtualne resničnosti.

EDIH SRC

Konzorcij SRC sestavljajo vodilni partner Razvojni center Novo mesto ter 15 konzorcijskih partnerjev. Podpira organe javne uprave ter MSP pri testiranju izdelkov, rešitev in komponent v realnem okolju ter nadgradnji njihovih digitalnih procesov in z njimi povezanih poslovnih modelov. Prispeval bo k spodbujanju digitalizacije proizvodnih MSP in digitalni preobrazbi javne uprave z naprednimi digitalnimi tehnologijami ob upoštevanju stebrov gospodarskega, okoljskega in družbenega razvoja. Konzorcij bo zagotavljal dostop do prototipov in testnih okolij. Poleg tega bo zagotovil podporo za izgradnjo industrijskega ekosistema podjetij s širokim strokovnim znanjem ter podporo za dostop do evropskih in nacionalnih javnih in zasebnih sredstev za krepitev zmogljivosti podjetij za uvajanje digitalnih inovacij in povečanje njihove konkurenčnosti.

EDIH 4PDIH

Konzorcij 4PDIH sestavljajo vodilni partner Univerza v Ljubljani ter 14 konzorcijskih partnerjev. Glavne dejavnosti 4PDIH so usmerjene v povečanje inovacijske dejavnosti za MSP in lokalne skupnosti ter pilotna območja pametnih vasi. Glavna področja delovanja so usmerjena na povečanje digitalnih kompetenc, preusposabljanje in izpopolnjevanje zaposlenih v okviru stebra naprednih digitalnih spretnosti s posebnim poudarkom na oblikovanju primernih vsebin usposabljanj za javno upravo, predvsem za lokalne skupnosti, podporo za pridobitev financiranja inovativnih rešitev in pomoč MSP pri pridobivanju finančnih sredstev. Poudarek je na povezovanju poslovno-tehnoloških ekspertiz in tehnologij, eksperimentalnih in pilotnih okolij pa tudi najboljših praks oziroma metodologij, ki so potrebne, da gospodarstvo, javna uprava, zlasti pa širše skupnosti v kar največji meri razvijejo svoje digitalne potenciale in inovacijske modele za uspešno digitalno preobrazbo.

V. DIGITALNE JAVNE STORITVE

Vlada Republike Slovenije je decembra 2022 sprejela Strategijo digitalnih javnih storitev 2030[1], katere vizija je, da bodo digitalne javne storitve, osredotočene na državljane in poslovne subjekte, omogočale integrirano, usklajeno, varno in učinkovito interakcijo državljanov in podjetij z javno upravo.

Digitalizacija javnih storitev je eden od ključnih elementov digitalne preobrazbe Slovenije do leta 2030. Izkušnja s pandemijo je pokazala nujnost digitalizacije na vseh področjih, tudi v javni upravi, saj je digitalna javna uprava predpogoj za učinkovito nudenje storitev svojim uporabnikom (državljanom, podjetjem, občinam, šolam itd.) ob izjemnih dogodkih in v normalnih razmerah, kar pripomore k večji kakovosti življenja.

S Strategijo digitalnih javnih storitev je jasno načrtana smer razvoja digitalnih javnih storitev, s postavitvijo ljudi in poslovnih subjektov v središče digitalne preobrazbe. Omogočiti je treba razvoj preprostih storitev in spodbujati njihovo široko uporabo. Za to potrebujemo enotno digitalno identiteto, učinkovito uporabo sodobne informacijske tehnologije in infrastrukture ter digitalno opolnomočen javni sektor. Ambiciozno zastavljene cilje bomo dosegli s procesi soustvarjanja javnih storitev z vsemi deležniki, aktivnejšim povezovanjem storitev samoupravnih lokalnih skupnosti, promocijo digitalnih storitev in poudarjanjem prednosti njihove uporabe ter zagotavljanjem varnosti podatkov uporabnikov.

Strategija digitalnih javnih storitev obsega vse digitalne javne storitve, ki jih uporabnikom zagotavljajo ponudniki s področja javne uprave (državna uprava, občinske uprave in nosilci javnih pooblastil) ter ponudniki iz širšega javnega sektorja.

Cilji:

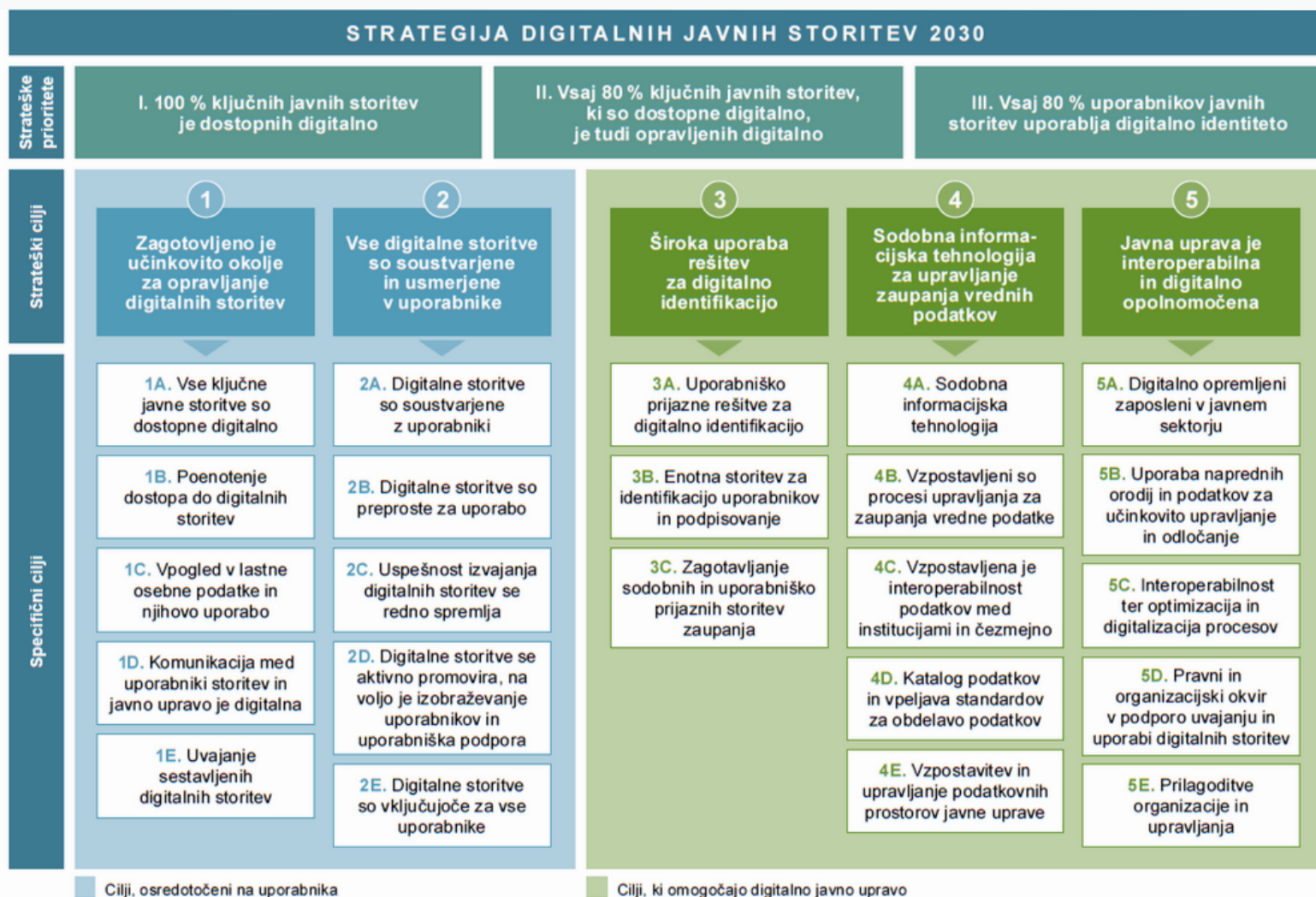
Tri strateške prioritete digitalizacije javnih storitev, ki predstavljajo digitalne cilje na najvišji ravni in so skladne tudi s strateškim kontekstom Evropske unije, so:

- do leta 2030 bodo vse ključne javne storitve[2] zagotovljene na spletu in dostopne vsem uporabnikom,
- vsaj 80 % ključnih javnih storitev, ki so dostopne digitalno, bo opravljenih digitalno in
- vsaj 80 % uporabnikov javnih storitev bo uporabljalo digitalno identiteto.

Kazalniki:

	2022	2025	2030
Ključne javne storitve zagotovljene na spletu in dostopne vsem uporabnikom	79 %	85 %	100 %
Ključne javne storitve, ki so dostopne digitalno in tudi opravljene digitalno	ni podatka	15 %	80 %
% uporabnikov javnih storitev, ki uporabljajo digitalno identiteto	30 %	40 %	80 %

Strateške prioritete so prenešene v pet strateških ciljev, s pomočjo katerih bomo v Sloveniji dosegli zastavljene prioritete. Na pet strateških ciljev se pripenja 23 skrbno zasnovanih specifičnih ciljev. Vsak izmed njih ima opredeljene konkretne korake v akcijskem načrtu (prvi bo sprejet v prvi polovici leta 2023). Ta se bo posodabljal vsaki dve leti, in sicer z namenom umeščanja aktualnih ukrepov ter pregleda stanja na podlagi že izvedenih ukrepov.

Slika 1: Grafični prikaz strukture strategije

Strateški cilji so naslednji:

Zagotovljeno je učinkovito in varno okolje za opravljanje digitalnih storitev – cilj je usmerjen v izgradnjo okolja, v katerem sta mogoča razvoj in uvedba digitalnih javnih storitev. Naslavlja potrebo po digitalizaciji ključnih javnih storitev, poenotenju dostopa do digitalnih storitev, možnosti vpogleda uporabnikov v svoje podatke in njihovo uporabo skozi celoten presek evidenc, ne glede na organ upravljanja evidence, po komunikaciji z uporabniki v digitalni obliki in uvajanju sestavljenih digitalnih storitev.

Vse digitalne storitve so soustvarjene in usmerjene v uporabnike – ta cilj poudarja nujnost soustvarjanja digitalnih storitev z njihovimi uporabniki, enostavnosti storitev za uporabnika, spremljanja uspešnosti izvajanja digitalnih storitev, sistematičnega merjenja zadovoljstva uporabnikov, promocije, izobraževanja uporabnikov in zagotavljanja pomoči uporabnikom ter nujnost vključevanja vseh v uporabo digitalnih storitev.

Široka uporaba rešitev za digitalno identifikacijo – enotna digitalna identifikacija uporabnikov pri uporabi storitev je temeljni pogoj za množično uporabo storitev. Kot cilj so zato opredeljene uporabniško prijazne rešitve za digitalno identifikacijo, čezmejna interoperabilnost, enotna storitev za identifikacijo uporabnikov in elektronsko podpisovanje ter zagotavljanje sodobnih in uporabniško prijaznih storitev zaupanja.

Sodobna informacijska tehnologija za upravljanje zaupanja vrednih podatkov – namen cilja je zagotovitev sodobne informacijske tehnologije in vzpostavitev procesov upravljanja za zaupanja vredne podatke, vzpostavitev interoperabilnosti podatkov med institucijami in čezmejno, nadgradnja kataloga podatkovnih zbirk in vpeljava standardov za obdelavo podatkov ter vzpostavitev podatkovnih prostorov.

Interoperabilna in digitalno opolnomočena država – s ciljem so naslovljeni pogoji na strani države, ki morajo biti izpolnjeni za uspešno digitalizacijo javnih storitev – zaposleni v javnem sektorju morajo biti digitalno opremljeni, usposobljeni za uporabo inovativnih metod, zavedajoč se pomena kakovosti delovanja; uporaba naprednih orodij in metod ter podatkov omogoča učinkovito upravljanje in odločanje; poslovne procese je treba hkrati z njihovo digitalizacijo tudi optimizirati in jih vpeti v digitalno okolje; zakonodaja mora nastajati v digitalnem poslovnem okolju in tudi po vsebini podpirati uvajanje in uporabo digitalnih storitev na način, da ne ovira stalnega napredka na področju digitalnih rešitev in se ustrezno distancira od urejanja tehnološko-tehničnih vprašanj, ki niso normativni.

eUPRAVA

Portal eUprava je državni portal Republike Slovenije za državljane (fizične osebe) v obliki elektronske vstopne točke za različne storitve, ki jih opravljamo pri državnih organih ali organih javne uprave.

Je prvi portal, ki je uporabnikom omogočil avtentikacijo in e-podpisovanje vlog z mobilnimi telefoni, prek storitve **smsPASS**. Prav tako je od novembra 2020 portal integriran s centralno rešitvijo za e-vročanje **SI-CeV**. Uporabniki lahko v svojem osebnem prostoru **Moja eUprava** aktivirajo svoj varni elektronski predal, v katerega lahko prejemajo uradne dokumente v skladu z zakonodajo o upravnem postopku od več kot 290 javnih institucij.

V času krize COVID-19 je bilo ponujenih nekaj uspešnih novih elektronskih aplikacij, tudi brez e-avtentikacije, da bi povečali število možnih uporabnikov. Število poslanih elektronskih obrazcev se je v primerjavi s prejšnjimi leti bistveno povečalo (+100 %). Pozitivni rezultat epidemije se kaže v dejstvu, da so se uporabniki bolj navadili na elektronsko poslovanje z državo. Tako je število dnevniških obiskovalcev v povprečju za 15 % večje kot prej, večja uporaba pa se kaže tudi v bistveno večjem številu poslanih e-vlog kot pred epidemijo.

V letu 2022 je bilo oddanih preko 480.000 vlog, število registriranih uporabnikov pa je naraslo na preko 310.000.

Portal SPOT

Portal SPOT je državni poslovni portal, ki potencialnim in obstoječim podjetnikom, podjetjem in drugim poslovnim subjektom nudi informacije o pogojih za poslovanje v Republiki Sloveniji in omogoča elektronsko poslovanje z državo. Na voljo so tudi informacije o celotni mreži točk SPOT, ki so za brezplačno pomoč, informiranje in svetovanje potencialnim podjetnikom, podjetjem in poslovnim subjektom na voljo po vsej Sloveniji.

Prek portala SPOT lahko podjetja uporabljajo elektronske storitve za ustanovitev podjetja in izvedbo drugih obveznih ali pogostih postopkov. Uporabniki lahko postopke opravijo samostojno prek spleta z veljavnim digitalnim potrdilom.

Glavne prednosti portala SPOT so, da omogoča brezplačno registracijo samostojnega podjetnika in registracijo družbe z omejeno odgovornostjo ter vrsto drugih elektronskih postopkov za poslovanje z državo.

Portal SPOT povezuje različne informacijske sisteme v e-storitev s ciljem ponovne uporabe že razpoložljivih podatkov iz različnih registrov ali sistemov po načelu »samo enkrat«.

Leta 2020 je bila na portalu uvedena pomembna nova funkcionalnost – elektronski bolniški list –, ki je bistveno zmanjšala upravno breme. Ocenjeni prihranki stroškov za vse sodelujoče deležnike znašajo 11,5 milijona EUR letno.

Uporabniki so leta 2022 prek portala SPOT oddali več kot 2,8 milijona vlog. Za primerjavo: leto prej so jih oddali 2,4 milijona.

STOP BIROKRACIJI

Portal Stop birokraciji ima ključno vlogo, saj predstavlja vez med upravo, ki pripravlja predpise in nadzira njihovo izvajanje, in javnostjo, ki lahko na enem mestu najde vse informacije o upravnih ukrepih za zmanjšanje administrativnih in zakonodajnih bremen.

Naloga portala je tudi nadzor nad izvajanjem sprejetih pobud, ki se nato pretvorijo v ukrepe z jasno opredeljenimi cilji, roki in odgovornimi institucijami ter združijo v enotnem dokumentu, namenjenem izboljšanju zakonodajnega in poslovnega okolja. Zainteresirane strani lahko stanje izvajanja ukrepov redno spremljajo na spletu.

GOV.SI portal

Portal GOV.SI je osrednje spletno mesto organov državne uprave s celovitimi informacijami o njenem delovanju in preprostim dostopom do storitev. Združuje vsebine delovnih področij 200 organov državne uprave, predstavništav v tujini in vlade na več kot 90.000 spletnih straneh. Kot osrednja spletna točka, ki med seboj povezuje različne resorje na istih vsebinskih področjih, lahko uporabniku nudi celostno in nepodvojeno informacijo. Je tudi transparentna zbirka vseh javnih objav, delovnih mest, projektov in katalog storitev organov državne uprave, preko katere lahko uporabniki dostopajo do vseh digitalnih storitev na storitvenih aplikacijah. S to osrednjo platformo je mogoče hitro in učinkovito vzpostaviti novo spletno vsebino. GOV.SI je imel v letu epidemije več kot 28 milijonov obiskov in do sedaj je prejel skoraj 170.000 odzivov uporabnikov, od teh je več kot 75 % odzivov pozitivnih.

NIO

Portal Nacionalnega interoperabilnostnega okvira – NIO – je spletni portal, namenjen izmenjavi interoperabilnih rešitev in izdelkov javnega sektorja. Namen portala je objavljati informacije o izkušnjah in dobrih praksah ter priporočati v uporabo sodobne, uporabniku prijazne in interoperabilne javne storitve, izboljševati interoperabilnost sistemov in organizacij ter prispevati k učinkovitosti in transparentnosti javnega sektorja. Krog uporabnikov predstavljajo vse institucije javnega sektorja, kot tudi poslovni subjekti, fizične osebe in druga zainteresirana javnost.

GeoHub-SI

GeoHub-SI predstavlja skupno geoinformacijsko platformo, v okviru DRO, za zagotavljanje potreb državnih organov po uporabi prostorsko informacijskih tehnologij. Platforma omogoča izvajanje delovnih procesov organov, gostovanje podatkov, prostorsko analitiko nad podatki, samostojno izdelavo spletnih aplikacij in storitev, samostojno izdelavo spletnih servisov ter (podatkovnih) navezav na druge gradnike, aplikacije ali storitve (npr. povezava z eUpravo ...). Gre za ekosistem uporabnikov in prostorske infrastrukture zbrane na enem mestu.

OPSI

Nacionalni portal odprtih podatkov (OPSI) je enotno spletno mesto za objavo odprtih podatkov za celoten javni sektor.

Po eni strani predstavlja osrednji katalog evidenc in zbirk podatkov v državi; je osrednji popis metapodatkov iz vseh evidenc in zbirk podatkov, ki jih upravljajo državni organi, občine in drugi organi javnega sektorja. Po drugi pa predstavlja enotno spletno mesto za objavo podatkov v odprtih in strojno berljivih formatih. Portal vsakomur zagotavlja pravico do brezplačne in enostavne ponovne uporabe prosto dostopnih podatkov, objavljenih v odprti obliki, za kakršen koli namen. Na podlagi portala OPSI je bil vzpostavljen tako imenovani ekosistem odprtih podatkov OPSIhub, ki spodbuja sodelovanje med vsemi zainteresiranimi stranmi, ki jih zadeva odpiranje in/ali ponovna uporaba podatkov.

Slovenija se na raznih lestvicah uvršča med najboljše države na področju odprtih podatkov, zagotavlja pa tudi visoko raven varstva pravice do dostopa do informacij javnega značaja, s čimer želi povečati sodelovanje državljanov in odgovornost javnih organov za dobro upravljanje in boj proti korupciji.

Elektronsko javno naročanje (e-JN)

Elektronsko javno naročanje zagotavlja transparentnost javnih naročil in možnost ponovne uporabe ter analizo osnovnih podatkov. V letu 2018 je bila uvedena obvezna uporaba elektronskih sredstev za komuniciranje v postopkih javnega naročanja, zlasti obvezna elektronska oddaja ponudb, ki omogoča tako lažje poslovanje kot večjo transparentnost postopkov. Danes ima sistem okoli 23.000 aktivnih uporabnikov. Elektronsko izvajanje celotnega postopka javnega naročanja je v uporabi od leta 2019.

Portal in mobilna aplikacija zVEM

Portal zVEM je portal za bolnike, ki deluje na enem mestu. Pacienti se lahko avtentificirajo z digitalnim potrdilom in dostopajo do podatkov, ki so o njih shranjeni v zbirkah podatkov eZdravja. Portal zVEM pacientom omogoča popoln dostop do njihove zdravstvene dokumentacije, napotnic, terminov, receptov in zapisov o izdanih zdravilih. S storitvijo eNaročanje lahko pacienti sami rezervirajo termine za številne zdravstvene storitve. Od julija 2021 je na voljo tudi nova mobilna aplikacija zVEM.

Na portalu za paciente je registriranih 420.000 uporabnikov, v mobilni aplikaciji pa približno 210.000 uporabnikov.

eRecept

Sistem eRecept je bil vzpostavljen za predpisovanje in izdajanje zdravil na popolnoma elektronski način. Poleg tega zdravnikom in farmacevtom omogoča dostop do zbirk podatkov o interakcijah med zdravili. Pacienti lahko do svojih eReceptov dostopajo prek portala zVEM in mobilne aplikacije.

eNAROČANJE

Sistem eNaročanje zagotavlja obdelavo dokumentov o napotitvi in storitve rezervacije terminov. Sistem uporabljajo vsi izvajalci zdravstvenih storitev. Za več kot 1.700 zdravstvenih storitev je na voljo spletni čakalni seznam, ki ga izvajalci zdravstvenih storitev sproti posodablja. Pacienti lahko svoje termine rezervirajo prek portala zVEM in mobilne aplikacije. Konec letošnjega leta bo na voljo tudi sistem naročanja na upravne storitve pri upravnih enotah.

Moj ZZZS

Druga storitev, povezana z zdravjem, je dostop pacientov do podatkov o zdravstvenem zavarovanju, ki jih hrani Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije. Registrirani uporabnik, ki je avtentificiran z digitalnim potrdilom, lahko dostopa do svojih zapisov v bazah eZdravja. Na spletnem portalu ZZZS so pacientom na voljo tudi informacije o stroških zdravljenja (povračilo ali neposredni obračun).

ePROSTOR

Portal ePROSTOR je informacijski in storitveni portal, namenjen uporabnikom. Vsebuje podatke s področja osnovnega geodetskega sistema, evidentiranja nepremičnin, množičnega vrednotenja nepremičnin, državne meje, prostorskih enot in hišnih števil, javne infrastrukture ter topografskega in kartografskega sistema, ki ga vodi GURS. Uporabnikom služi kot vstopna točka do različnih storitev za prenos ali obdelavo podatkov.

Elektronsko davčno poslovanje

Elektronsko davčno poslovanje je celovita poslovna rešitev, ki združuje različne portale in aplikacije (portal eDavki, portal eCarina, portal za občasne prevoze itd.) z integracijo zaledne pisarne. Od leta 2004 sistem posameznikom in podjetjem omogoča prijavo z uporabo različnih elektronskih identifikacij. Sistem ponuja več e-storitev. Najpomembnejše so izpolnjevanje davčnih obrazcev, napovedi in obračunov, dostop do podatkov o davčnih obveznostih zavezancev, elektronsko vročanje dokumentov, prenos pooblastil itd.

Leta 2018 je bil portal eDavki posodobljen v uporabniku prijazno različico z enostavnim dostopom do informacij in e-storitev. V letu 2019 je bil v sistemu eDavki uveden poenostavljen način podpisovanja dokumentov, tj. brez uporabe podpisne komponente in kvalificiranega digitalnega potrdila. To je omogočilo uporabo portala eDavki na vseh operacijskih sistemih in brskalnikih ter na mobilnih napravah. Razvoj tega portala je pomenil začetek poenotenja portalov eDavki in eCarine. Od leta 2019 lahko posamezniki uporabljajo novo mobilno aplikacijo eDavki, ki vključuje vse e-storitve s spletnega portala eDavki ter dodatne e-storitve.

eCarina

Portal eCarina je slovenska enotna vstopna točka za carinsko in trošarinsko področje. Cilj portala eCarina je povečanje učinkovitosti carinske kontrole in zagotovitev neprekinjenega pretoka podatkov. Prek portala se lahko uporabniki registrirajo in vložijo carinske deklaracije ter elektronski trošarinski dokument. Portal je sestavljen iz štirih glavnih sistemov, ki so uvozni sistem, tranzitni sistem, izvozni sistem in trošarinski sistem.

Portal za upravljanje javnih plačil (eRačuni)

Slovenski plačilni sistem je celovita poslovna rešitev, ki združuje spletni portal z integracijo zalednih služb. Sistem je bil razvit leta 2002 in državnim institucijam omogoča izpolnjevanje plačilnih obveznosti do posameznikov in podjetij ter spletno obdelavo davčnih plačil z uporabo kvalificiranega potrdila, ki ga izda katerikoli registrirani certifikacijski organ v državi.

Od leta 2019 dalje Uprava za javna plačila omogoča uporabo mobilne aplikacije mUJPnet. Mobilna aplikacija mUJPnet proračunskim uporabnikom omogoča enostaven in hiter dostop do plačilnih in drugih storitev prek tabličnih računalnikov in pametnih telefonov. Tako lahko proračunski uporabniki hitreje in lažje opravljajo plačilne transakcije z različnih lokacij ob različnih urah (24 ur na dan, 7 dni v tednu) ter spremljajo njihovo stanje.

eDediščina

Spletni portal eDediščina omogoča vzdrževanje in uporabo Registra nepremične kulturne dediščine in Registra nesnovne kulturne dediščine, vzpostavitev in vzdrževanje sistema varstvenih območij dediščine ter učinkovito spremljanje in nadzor arheoloških terenskih raziskav.

Na portalu Moja eDediščina lahko državljani vlagajo pobude za vpis v register kulturne dediščine, vloge za pridobitev kulturnovarstvenega soglasja za raziskavo in odstranitev arheoloških ostalin ter sodelujejo v e-javnem posvetovanju o določitvi varstvenih režimov za kulturno dediščino.

IZMENJAVA PODATKOV

Državni računalniški oblak

Slovenski Državni računalniški oblak (DRO) temelji na politiki odprtih standardov. Zagotavlja povezljivost storitev, vzpostavlja enotno storitveno platformo na podlagi skupne arhitekture za izboljšanje dostopnosti javnih storitev za državljane, zagotavlja dostopnost storitev od koder koli in kadar koli ter vzpostavlja učinkovito informacijsko varnost. Ta infrastruktura zagotavlja storitve, ki uporabljajo občutljive, osebne in druge podatke, ki jih država ne želi hraniti zunaj svojega okolja.

Trenutno v okviru načrta odpornosti in okrevanja potekajo aktivnosti za vzpostavitev nove generacije informacijske infrastrukture v oblaku, ki bo energetsko učinkovitejša in bo omogočala izvajanje večjega števila e-storitev z državo in znotraj nje.

Centralni gradniki za storitve zaupanja in pridobivanje podatkov

Zagotavljamo delovanje skupnih gradnikov za uporabo v aplikacijskih rešitvah, kjer se en sklop nanaša na storitve zaupanja, drugi sklop pa na elektronsko pridobivanje podatkov.

Elektronska osebna izkaznica

Elektronska osebna izkaznica je osebni dokument, s katero lahko državljani fizično ali elektronsko izkazujejo svojo istovetnost. Elektronska osebna izkaznica je na voljo od leta 2022. Državljani, stari 12 let in več, prejmejo osebno izkaznico s sredstvom elektronske identifikacije visoke in nizke ravni zanesljivosti in kvalificiranim digitalnim potrdilom za elektronski podpis. Elektronska osebna izkaznica se lahko uporablja tudi kot nadomestilo za kartico zdravstvenega zavarovanja, npr. pri obisku zdravnika ali lekarne. Uporabljati jo je mogoče s stičnim ali brezstičnim čitalnikom pametnih kartic, najbolj razširjena in najenostavnejša pa je njena uporaba s pomočjo mobilne aplikacije eOsebna.

Marca 2023 je strokovna komisija mednarodnih strokovnjakov s področja varnostnih tiskovin in identifikacijskih dokumentov na konferenci v Abu Dhabiju slovenski biometrični izkaznici podelila nagrado za najboljšo novo nacionalno osebno izkaznico za območje Evrope, Afrike in Bližnjega vzhoda.

SI-PASS – Storitev za spletno prijavo in elektronski podpis

SI-TRUST

Državni center za storitve zaupanja

Uporabnikom je na voljo storitev SI-PASS, ki predstavlja osrednjo rešitev, namenjeno ugotavljanju identitete uporabnika pri prijavi v informacijske rešitve ter elektronskemu podpisovanju dokumentov, pri čemer zagotavlja visok nivo varnosti in zaupanja. Storitev lahko v svoje sisteme oz. portale vključijo ponudniki iz javnega in zasebnega sektorja, njeni uporabniki pa so posamezniki, ki želijo prek spleta opraviti elektronsko storitev, npr. oddati vlogo prek državnega portala eUprava. Trenutno je SI-PASS integriran že v več kot 70 različnih ponudnikov e-storitev.

Mobilna identifikacija in e-podpis smsPASS

Storitev smsPASS je bila uvedena z namenom omogočanja uporabe mobilnih telefonov za avtentikacijo in e-podpis v sistemih oz. portalih, ki v ta namen koristijo storitev SI-PASS.

Za namen izkazovanja istovetnosti in e-podpisovanja s pomočjo mobilnih telefonov bo Slovenija, skladno s prihajajočo revizijo EU Uredbe za e-identifikacijo in storitve zaupanja (eIDAS), izvedla pilotno vzpostavitev evropske denarnice za digitalno identiteto v okviru pilotnega projekta POTENTIAL, v katerem sodeluje še 18 drugih držav članic. Slovenija bo uporabo evropske denarnice preverila za prijavo in e-podpise v okviru glavnih portalov e-uprave za državljane.

Kvalificirana digitalna potrdila in časovni žigi

V Sloveniji je več ponudnikov storitev zaupanja, ki izvajajo različne kvalificirane storitve v skladu z uredbo eIDAS, npr. izdajajo kvalificirana potrdila za e-podpis, e-žig in avtentikacijo spletišč, izdajajo kvalificirane časovne žige ali opravljajo druge storitve zaupanja. V skladu z veljavno zakonodajo je do leta 2026 večina storitev eUprave dostopna tudi ob prijavi s kvalificiranimi digitalnimi potrdili za e-podpis, ki jih izdajajo javni ali zasebni ponudniki kvalificiranih storitev zaupanja.

Osrednja rešitev za e-vročanje

Leta 2020 je bila uvedena centralna storitev e-vročanja SI-CeV, ki omogoča elektronsko vročanje uradnih dokumentov državljanom in med javnimi institucijami. Rešitev omogoča institucijam javnega sektorja elektronsko vročanje uradnih odločb iz njihovih dokumentnih sistemov ali prejemanje vročitev drugih institucij v skladu z zakonom o splošnem upravnem postopku. Trenutno je v sistem elektronskega vročanja vključenih že prek 290 javnih institucij v okviru svojih evidenc oz. sistemov dokumentarnega gradiva. Trenutno so povezani sledeči sistemi: SPIS 1.45, SPIS 4, Krpan, Odos, Government Connect (GC) in e-hramba AKTRP.

Državljeni lahko dokumente prejmejo v svoj varni elektronski predal, ki ga odprejo na portalu eUprava ali pri ponudnikih iz zasebnega sektorja (trenutno je to možno v varnih predalih VEP.SI), omogočeno pa je tudi vročanje dokumentov na običajne e-poštne naslove.

VEČNAMENSKI GRADNIKI ZA ELEKTRONSKO PRIDOBIVANJE PODATKOV

Institucije si lahko olajšajo delo pri razvoju novih informacijskih rešitev tako, da uporabijo že obstoječe rešitve v obliki skupnih gradnikov.

Smisel uporabe gradnikov je v tem, da se pri razvoju informacijske rešitve osredotoči na razvoj rešitev, podporne funkcionalnosti, ki jih imajo vsi informacijski sistemi, pa se podpre z že razvito rešitvijo. Pladenj, IO-modul in Asinhroni modul predstavljajo centralne gradnike za varno elektronsko izmenjavo podatkov, SOVD je gradnik za elektronsko pošiljanje velikih datotek, Varnostna shema pa je gradnik za poenoteno in varno avtentikacijo in avtorizacijo.

SKRINJA – Poslovna inteligenca (BI)

SKRINJA oz. podatkovno skladišče in poslovna inteligenca se uporabljata kot osrednja digitalna platforma, na katero se lahko vladne agencije zanesejo pri zagotavljanju boljših storitev za državljane in podjetja. Z uporabo nastajajočih tehnologij Slovenija uvaja nove koncepte in orodja, s katerimi analitiko približuje odločevalcem. Tako bo dostop do podatkov javnega sektorja uporabnikom prijaznejši.

ERAR, STATIST

Spletni portal Erar omogoča javnosti vpogled v transakcije javnih institucij in družb v lasti države in občin ter v podatke pravnih oseb zasebnega prava, s čimer je omogočena transparentnost delovanja države in omejevanje korupcijskih tveganj. Spletni portal Statist je na voljo širši javnosti in zagotavlja celovito in posodobljeno objavo pogodb (javnih naročil) od leta 2013 dalje. Uporabnik tako z vpogledom v aplikaciji Statist (sklenjene pogodbe) in Erar (realizirane pogodbe) pridobi celovit in transparenten vpogled v področje javnih naročil.

VI. KIBERNETSKA VARNOST

Zagotoviti želimo varen, odporen in zanesljiv kibernetski prostor za vse ter s tem dvigniti ravni kibernetske varnosti v Republiki Sloveniji v vseh segmentih družbe.

V pripravi je področna Strategija kibernetske varnosti, kjer bodo razdelani ukrepi in kazalniki za doseganje ciljev, skupaj z akcijskim načrtom za njeno implementacijo.

Cilj 2030:

Uvrstitev Slovenije med prvih 20 najboljših držav po Nacionalnem indeksu kibernetske varnosti (NCSI).

